

Program Szkolnego Wolontariatu w Szkole Podstawowej nr 110 im. Kazimierza Jeżewskiego w Warszawie

*„Ważny jest rodzaj pomocy, którą się oferuje,
ale jeszcze ważniejsze od tego jest serce,
z jakim tej pomocy się udziela.”*
Jan Paweł II

Program jest zgodny z Podstawą prawną - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

I. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

Program działania Szkolnego Wolontariatu ukazuje celowość działań edukacyjno-wychowawczych w pracy z dziećmi do osiągnięcia przez nich dojrzałości szkolnej w zakresie emocjonalnym i społecznym. Stwarza on okazję do wyszukiwania autorytetów i budowania świata wartości, pomaga w rozwijaniu zainteresowań, w szukaniu pożytecznej formy spędzania czasu wolnego. Przyjęte w nim założenia, cele, treści i metody ich realizacji sprzyjają wszechstronnemu rozwojowi ucznia, uwzględniając bowiem jego potrzeby intelektualne, emocjonalne, moralne i społeczne. Dobrane tematy i zadania posłużą do poszerzenia przez wolontariuszy wiedzy i doskonalenia umiejętności w zakresie właściwych postaw i zachowań w życiu, zwłaszcza otwarcia się na drugiego człowieka. Możliwości osiągania sukcesów w działaniu wzmocnią poczucie pewności siebie. Uczeń rozpozna swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania.

Wolontariat szkolny to bezinteresowne, dobrowolne zaangażowanie społeczności szkoły - nauczycieli, uczniów i rodziców - na rzecz potrzebujących. Uczy postawy szacunku oraz pozytywnego stosunku wobec innych. Okres nauki w szkole jest najwłaściwszy dla kreowania postaw altruistycznych. Wykorzystując otwartość i ciekawość świata młodego człowieka poprzez wolontariat można odcisnąć dobroczynne piętno we wszystkich dziedzinach jego życia. Staramy się, aby uczniowie w naszej szkole byli pełni pasji i zaangażowania, kierowali się wrażliwością i troską o drugiego człowieka. Uczniowie chcą nieść bezinteresowną pomoc, służąc tak potrzebującym jak i samym sobie. Wolontariat również rozwija wśród młodzieży postawę alternatywną dla konsumpcyjnego stylu życia i uzależnień. Podejmowana przez uczniów-wolontariuszy aktywność i nabyte umiejętności wpływają pozytywnie na rozwój ich osobowości. Cechy te są ważne i pożądane ze względu na wymiar edukacyjno-wychowawczy.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

1. Zapoznanie uczniów z ideą wolontariatu oraz jej propagowanie.

2. Budowanie tradycji szkoły zgodnie z założeniami programu wychowawczego.
3. Kreowanie roli szkoły jako centrum lokalnej aktywności.
4. Kształtowanie postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, kultura osobista, bezinteresowność, kreatywność.
5. Angażowanie się w działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej, tworzenie więzi ze środowiskiem.
6. Nabywanie umiejętności współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów oraz poszukiwania kompromisów.
7. Rozwijanie empatii, uwrażliwienie na cierpienie, samotność i potrzeby innych.
8. Zaspokajanie potrzeb działania w grupie rówieśniczej.
9. Zdobywanie doświadczenia w nowych dziedzinach.
10. Możliwość wykorzystywania własnych umiejętności i doświadczeń.
11. Inspirowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego.
12. Rozwijanie pasji i zainteresowań.
13. Wspieranie ciekawych inicjatyw młodzieży szkolnej.
14. Poznawanie swoich „mocnych” i „słabych” stron.

III. REKRUTACJA CZŁONKÓW:

Uczniów można zachęcić do działania na kilka sposobów, np. poprzez:

- ✓ Stałą, ścienną gazetkę szkolną z informacjami o aktualnie organizowanych akcjach, najbliższych szkoleniach.
- ✓ Wywieszanie plakatów zachęcających młodzież do włączenia się w pracę szkolnego wolontariatu.
- ✓ Zamieszczenie informacji o działalności Szkolnego Wolontariatu na stronie internetowej szkoły.
- ✓ Zachęcanie uczniów do działań w wolontariacie szkolnym podczas rozmów prowadzonych przez nauczycieli i doświadczonych wolontariuszy.
- ✓ Apel szkolny i spotkania informacyjne w klasach.
- ✓ Lekcje wychowawcze poświęcone idei wolontariatu.
- ✓ Wyznaczenie terminu spotkania organizacyjnego.
- ✓ Uznanie ucznia za wolontariusza wymaga spełnienia dwóch podstawowych warunków: dobrowolność i bezinteresowność wykonywania świadczeń.

IV. OBSZARY DZIAŁANIA:

Aktywność wolontariuszy ukierunkowana jest na dwa zasadnicze obszary: środowisko szkolne i środowisko pozaszkolne.

a) ŚRODOWISKO SZKOLNE:

- Organizowanie pomocy koleżeńskiej kolegom ze szkoły mającym problem np. z zaległościami w nauce lub będącym w trudnej sytuacji materialnej (pomoc anonimowa).
- Rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego.
- Udział w zajęciach pozalekcyjnych.
- Praca w bibliotece szkolnej.

- Przygotowanie i przeprowadzenie zajęć czytelniczych w przedszkolu z cyklu „Mądra Polska czyta dzieciom.”
- Organizowanie pomocy dla uczniów pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (artykuły szkolne, zbiórki odzieży).
- Organizowanie różnych akcji charytatywnych, w zależności od pojawiających się potrzeb.
- Zaangażowanie w Akcję Świątecznej Pomocy Rodzinom Będącym w Potrzebie: zbiórki żywności, środków czystości i słodczy (Caritas).
- Włączanie się w pomoc przy dekoracjach podczas uroczystości szkolnych oraz pomoc przy apelach okolicznościowych, np. Jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Papieski.
- Wolontariusz niesie pomocną dłoń: działania w świetlicy szkolnej.

b) ŚRODOWISKO POZASZKOLNE:

- Pomoc najuboższym rodzinom, samotnym, chorym i osobom starszym przy współpracy z miejscową parafią.
- Akcje charytatywne wspierające instytucje, fundacje, stowarzyszenia i osoby prywatne.
- Nawiązanie kontaktów z instytucjami lokalnymi i prowadzenie działań na ich rzecz.
- Akcja „Kartka wsparcia” – pisanie pozytywnych listów do dzieci chorych na raka.
- Akcje charytatywne wspierające osoby chore, potrzebujące.
- Dom Pomocy Społecznej „Pod Brzozami”: wizyty w Domu z życzeniami, własnoręcznie zrobionymi upominkami, programem artystycznym z okazji Bożego Narodzenia, Dnia Babci i Dziadka oraz Wielkanocy; we współpracy ze świetlicą.
- Hospicjum Domowe na Tykocińskiej: „Pola Nadziei” - sadzenie żonkili; zaangażowanie w kwesty świąteczne.
- Upamiętnienie i uhonorowanie Powstańców warszawskich: poprzez pisanie kartek do Powstańców, ze słowami wdzięczności i podziękowania dla Bohaterów, którzy z miłości do wolności i Ojczyzny poświęcili wszystko.

V. REALIZOWANE ZADANIA:

1. Przybliżenie uczniom idei wolontariatu podczas spotkań i godzin wychowawczych.
2. Umożliwianie rozpoznania własnych motywacji do pracy.
3. Poznanie obszarów pomocy.
4. Poznanie zasad pracy i etyki działalności wolontarystycznej.
5. Zapoznanie z prawami i obowiązkami wolontariuszy.
6. Wywieszanie plakatów zachęcających młodzież do włączenia się w pracę Wolontariatu.
7. Zamieszczenie informacji o działalności Wolontariatu na stronie internetowej szkoły.
8. Zachęcanie uczniów do działań w Wolontariacie Szkolnym podczas rozmów prowadzonych przez nauczycieli i doświadczonych wolontariuszy.
9. Poznanie zakresu działalności PCK - formy pomocy pracy na rzecz osób potrzebujących; najstarszej polskiej organizacji humanitarnej.
10. Zebrania członków wolontariatu.
11. Uzupełnianie „mapy” potrzeb środowiska szkolnego i lokalnego - obserwacje, propozycje działań, wywiady z nauczycielami, SU, rodzicami, organizacjami lokalnymi.
12. Monitorowanie działalności wolontariuszy.

13. Wymiana doświadczeń.

VI. CECHY WOŁONTARIUSZA:

WYSOKI STOPIEŃ WRAŻLIWOŚCI - który pozwala na wnikliwą obserwację świata, tego, co nas otacza. To pomaga dostrzegać wokół siebie ludzi potrzebujących, samotnych, bezradnych, cierpiących i chorych. Samo dostrzeżenie ich- to nie wszystko! Wielu ludzi bowiem dostrzega wokół siebie potrzebujących, ale przechodzi obok obojętnie, nie reaguje.

EMPATIA - czyli umiejętność wczuwania się w sytuację i doznania drugiego człowieka, rozumienia i przeżywania jego cierpienia. Takie osobiste odbieranie drugiego człowieka skłania nas do zatrzymania się nad jego niedolą, wyzwała w nas potrzebę ochraniać go, udzielania mu pomocy. Wtedy pomagamy najbardziej skutecznie. Dajmy z siebie jak najwięcej, a to z kolei daje nam ogromną satysfakcję i zadowolenie z dobrze wypełnionego moralnego obowiązku.

CIERPLIWOŚĆ - której należy się uczyć codziennie, wypełniając swe zobowiązania. Wymaga to dużego panowania nad swoimi emocjami, nad złością, zniecierpliwieniem, popędlliwością, często nad lenistwem czy zniechęceniem.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ - za siebie, swoje działania i za swojego podopiecznego. Odpowiedzialność należy w sobie wzbudzać i wzmacniać. Poczucie odpowiedzialności jest dowodem naszej dojrzałości do podejmowania różnych ról społecznych. Musimy pamiętać, że jeśli zobowiązujemy się do czegoś, powinniśmy wcześniej ocenić nasze siły i umiejętności, aby nie podejmować zadań przerastających nasze możliwości. Nigdy nie należy obiecywać zbyt wiele, a potem nie wywiązywać się ze swoich zobowiązań. Lepiej wziąć na siebie mniej obowiązków, ale wywiązać się z nich sumiennie.

WSPÓŁDZIAŁANIE - znacznie więcej można osiągnąć działając wspólnie niż indywidualnie. Takiego współdziałania należy uczyć się, aby nie przekształciło się w zażartą rywalizację i zaspakajanie niezdrowych własnych ambicji.

PUNKTUALNOŚĆ - poszanowanie własnego czasu i czasu innych, to kolejna cecha, którą należy w sobie wypracować.

GOSPODAROWANIE CZASEM - jest bardzo cenną umiejętnością, tym bardziej, że wolontariusze swoją działalność społeczną godzą z nauką szkolną i obowiązkami domowymi. Nie można bowiem być „dobrym” wolontariuszem dla wszystkich podopiecznych, zaniedbując własną rodzinę albo nawet sąsiadów.

TOLERANCJA i AKCEPTACJA - tak bardzo potrzebna zwłaszcza w kontaktach z osobami chorymi czy niepełnosprawnymi. To bardzo trudne zadanie, aby zaakceptować tę „inność” fizyczną czy psychiczną, umieć zobaczyć w osobie niepełnosprawnej pełnowartościowego człowieka. Nie każdy umie sobie z tym poradzić. Wymaga to pewnego treningu i przygotowania psychologicznego.

„WSTYD ZA ZŁO” - ważne jest wypracowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz poczucia wstydu za popełnione błędy czy wyrządzone krzywdy. Takie poczucie ma

zastępować konstruktywną krytykę, służyć rozwojowi wewnętrznemu, pracy nad sobą w celu podnoszenia własnej wrażliwości, umiejętności i kwalifikacji.

PRAWO DO SŁABOŚCI, do błędu czy porażki - nie jesteśmy nieomylni, zdarza się, że zrobimy coś złe, nie tak, jak planowaliśmy. Musimy sobie dać to prawo, nie załamywać się porażkami, ale wyciągać z nich konstruktywne wnioski na przyszłość- uczyć się na błędach. Zdobywamy w ten sposób nowe doświadczenia, które nas rozwijają, wzbogacają. Tak uczymy się nowych rzeczy, aby potem służyć radą i pomocą innym.

DAŻENIE DO SAMODOSKONALENIA SIĘ - wolontariusz powinien ustawicznie podnosić swoje umiejętności i doskonalić się wewnętrznie, aby pełniej i skuteczniej pomagać potrzebującym.

VII. KODEKS ETYCZNY WOLONTARIUSZA:

Być pewnym.

Zastanów się, dlaczego chcesz pomagać innym ludziom.

Być przekonanym.

Nie oferuj swej pomocy, jeżeli nie jesteś przekonany o wartości tego, co robisz.

Być lojalnym.

Zgłaszaj sugestie, nie „uderzaj” w innych.

Przestrzegać zasad.

Nie krytykuj rzeczy, których nie rozumiesz. Może okazać się, że mają swoje uzasadnienie.

Mówić otwarcie.

Pytaj o rzeczy, których nie rozumiesz. Nie pozwól, by tłumione wątpliwości i frustracje odciągnęły Cię od tego, co najważniejsze, bądź zmieniły w osobę stwarzającą problem.

Chętnie uczyć się.

Rozszerzaj swoją wiedzę.

Stale się rozwijać.

Staraj się wiedzieć jak najwięcej o Twojej organizacji i pracy.

Nie sprzeciwiać się kontroli nad sobą.

Będziesz pracował lepiej i z większą satysfakcją, wykonując to, czego od Ciebie się oczekuje.

Być osobą, na której można polegać.

Praca jest zobowiązaniem. Wykonuj to, co zgodziłeś się zrobić. Nie składaj obietnic, których nie jesteś w stanie spełnić.

Działać w zespole.

Znajdź dla siebie miejsce w grupie. Samotnik działający na własną rękę jest mało skuteczny.

Prawa i obowiązki wolontariusza określa Regulamin Szkolnego Wolontariatu.

VIII. SPOSOBY EWALUACJI:

1. Sprawozdanie z pracy Szkolnego Wolontariatu na koniec roku szkolnego.
2. Rejestr akcji charytatywnych, instytucji, w których są obecni Wolontariusze.
3. Informacje zamieszczone na stronie internetowej szkoły.
4. Podziękowania od osób prywatnych i instytucji.
5. Wywiad z podopiecznymi na temat świadczonej pomocy.
6. Gazetka na korytarzu szkolnym poświęcona wolontariatowi.

IX. OCZEKIWANE EFEKTY:

- ✓ Wzrost świadomości dotyczącej ludzi potrzebujących.
- ✓ Dostarczenie młodzieży propozycji alternatywnych form spędzania czasu wolnego, wzrost aktywności szkolnej uczniów.
- ✓ Wykazywanie odpowiedzialności za swoje czyny oraz wyrozumiałości w stosunku do innych.
- ✓ Troska o dobro innych, uczenie bycia miłym, uśmiechniętym, przyjaznym.
- ✓ Wykazywanie się empatią, cierpliwością i inicjatywą.
- ✓ Pomaganie innym kierując się otwartością, serdecznością, wytrwałością, wrażliwością oraz bezinteresowną chęcią niesienia pomocy innym.
- ✓ Otwarcie szkoły na potrzeby środowiska lokalnego, nawiązanie współpracy z instytucjami i organizacjami pomocowymi, coraz lepszy wizerunek szkoły w środowisku lokalnym.